

ایران تووشه

- دانلود نمونه سوالات امتحانی

- دانلود آزمون های ۱۴۰۰

- دانلود آزمون های جزو و قلم چیز و نجاشی

- دانلود فیلم و مقاله آنلاین

- دانلود و مشاوره

IranTooshe.Ir

@irantoooshe

IranTooshe

«بنام خدایی که جان آفرید»

ایران توشه

توشه‌ای برای موفقیت

به نام خدا

فعالیت گروهی دوره آموزشی تأمین مدرسی کتاب های پایه یازدهم - استان مرکزی مرداد ماه ۱۳۹۶

اعضای گروه : سید جلال احمدی، محمد رضا احمدی

درس اول علوم و فنون پایه یازدهم، عنوان درس : تاریخ ادبیات فارسی در قرن های هفتم، هشتم و نهم

الف) خودارزیابی ها

۱- حمله مغول بر محتوای شعر و نثر قرن هفتم چه تأثیراتی گذاشت؟

فرهنگ شهر ها از خراسان به عراق عجم منتقل شد. قصیده کمرنگ شد و غزل رونق گرفت. مثنوی مجالی برای ظهور عاطفه و اخلاق و عرفان شد. شعراً عین عصر، نرم و دلنشیں و برخوردار از معانی عمیق انسانی و آسمانی شد. نثر به دو جریان ساده نویسی و پیچیده نویسی گرایش پیدا کرد.

۲- در جریان نثر قرن هفتم را از نظر ویژگی های زبانی بررسی کنید.

الف) جریان نثر ساده:

از کتاب های «طبقات ناصری و مرصاد العباد» می توان به عنوان نمونه نثر ساده یاد کرد که گاه دارای سجع و موازن نیز هستند.

ب) جریان نثر پیچیده:

پیچیده نویسی را می توان در آثاری چون تاریخ «وصاف و تاریخ جهانگشای جوبنی» مشاهده کرد که محتواشان عمدتاً تاریخ حاکمان وقت است.

۳- شعر سبک عراقی را با شعر سبک خراسانی از نظر قالب مقایسه کنید.

قالب اصلی سبک خراسانی «قصیده و مثنوی» است. اما قالب اصلی سبک عراقی «غزل» است. در سبک عراقی قالب «قطعه» کامل تر است.

۴- فکر و اندیشه غالب بر آثار مولانا جلال الدین را بیان کنید.

معارف بشری و مسائل عرفانی

۵-چه عواملی سبک ادبیات فارسی را از خراسانی به عراقی تغییر داد؟ آنها را بررسی کنید.

الف) عوامل سیاسی و اجتماعی مثل روی کار آمدن حکومت‌های غزنوی و سلجوقی.

ب) تغییر مرکز ادبی و سیاسی از خراسان به عراق عجم.

۶- کدام یک از ویژگی‌های فکری سبک عراقی موجب پیدایش عرفان در قرن هفتم شد.

سر خوردگی و نالمیدی شعرا وادبا از اوضاع اجتماعی و تمایل به انزواطلبی و سیر در فضای معنوی موجب رونق بیشتر عرفان شد. و روحیه تساهل و تسامح، خدمت به خلق، آزادگی و اعتقاد به بی‌ثباتی دنیا رواج پیدا کرد.

ب) ایراد‌های درس:

الف) در خود از زیبایی دوم از دانش آموزان خواسته شده است «ویژگی‌های زبانی» دو جریان نثر قرن هفتم را بررسی کنند برای این کار باید نمونه ای نثر در اختیار دانش قرار بگیرد. اما در کتاب نمونه‌ای وجود ندارد! ب) منبع بیت «استاد سخن سعد طیبت نزد همه کس؛ اما / ادارد سخن حافظ طرز‌غزل خواجه» مشخص نشده است.

ایران توشه

توشه‌ای برای موفقیت

«شاعران و نویسندها معروف قرن هفتم»

آثار منثور	آثار منظوم	نام و نشان	سبک	
—	- مثنوی معنوی - دیوان شمس	مولوی (مولانا جلال الدین بلخی)		
- گلستان	- بوستان	سعدی		
	- عشاق نامه	فخرالدین عراقی		
- مرصاد العباد من المبدأ الى المعد	—	نجم الدین رازی (نجم دایه)		
- تاریخ جهانگشا	—	عظامک جوینی		
- جوامع التواریخ	—	خواجه رشید الدین فضل الله همدانی		
- المعجم فی معايیر اشعار العجم	—	شمس قیس رازی		

شاعران
و
نویسندها معروف
قرن هفتم

«شاعران و نویسندها معروف قرن هشتم»

آثار منثور	آثار منظوم	نام و نشان	سبک	
—	- پنج گنج	خواجوی کرمانی		
—	- دیوان شعر	حافظ		
—	- جمشید و خورشید	سلمان ساوجی		
- رساله دلگشا - اخلاق الاشراف - صد پند	- موش و گربه	عبدی زکانی		
- تاریخ گریده	—	حمدالله مستوفی		

شاعران
و
نویسندها معروف
قرن هشتم

شاعران و نویسندها معروف قرن نهم

آثار منثور	آثار منظوم	نام و نشان	سبک	
- بهارستان - نفحات الانس	- تحفه الاحرار	جامی		
—	- دیوان شعر	شاه نعمت الله ولی		
- تذکرة دولتشاه	—	دولتشاه سمرقندی		
- اخلاق جلالی	—	جلال الدین دوانی		

شاعران
و
نویسندها معروف
قرن نهم

درس دوم

(پایه های آمادگی : قهرمان مردانیان چهارمحال و بختیاری و مهدی رهنما سیستان و بلوچستان)

ایران توشه

توشه ای برای موفقیت

با اسمه تعالی

کارگاه علوم و فنون ادبی درس سوم تشبیه

آقای حسن ابراهیم زاد - استان آذربایجان غربی و آقای محمد قدمایری استان فارس

محتوا و موضوع : بیان همانندی و شباهت شناسنامه درس : عنوان : تشبیه

کلید واژه : تشبیه - مشبه - مشبه به - وجه شبه - ادات تشبیه - تشبیه گسترده و فشرده

روش تدریس : بیان شاهد مثال هایی از کل به جزء در وايت برد یا استفاده از سیستم فن آوری و استفاده از تصاویر شبیه بهم

اهداف : شناخت تشبیه و انواع آن و مهارت در تولید عبارت ها یا ترکیب های تشبیه‌ی

خودارزیابی:

۱ - الف -

تشبیه گسترده	چو : ادات تشبیه	نالیدن : وجه شبه	مرغ : مشبه به	من : مشبه
تشبیه گسترده	همچو	بالیدن	سرخ	تو
تشبیه گسترده	چو	گریستان	ابر	من
تشبیه گسترده	همچو	خندیدن	غنچه	تو

ب -

تشبیه فشرده	کمان : مشبه به	ابرو : مشبه
-------------	----------------	-------------

پ -

تشبیه فشرده	بلا : مشبه به	عشق : مشبه
تشبیه فشرده	کربلا : مشبه به	عشق : مشبه
تشبیه فشرده	شهید کربلا : مشبه به	جان : مشبه

۲ - الف - وجه شبه : به آرامی پخش شدن / پخش شدن

ب - وجه شبه : قرارگرفتن حجاب و مانعی در برابر چیزی / تاریکی / ایستادن

- ۳ - الف -

چتر : مشبه به	خواهش : مشبه
زنگ : مشبه به	باران : مشبه
نسیم : مشبه به	عطش : مشبه

- ب -

آینه : مشبه به	ضمیر : مشبه
- ۴ - الف -	

دلم مثل صنوبرها صبور است	تشبیه گسترده	الف
زمین چو سینه شهراب	تشبیه گسترده	ب
اجرام کوه ها مانند پنبه دانه است	تشبیه گسترده	پ

در ضمن در همین تمرین ترکیب های : جوشن برگ / ناوک صنوبر / ناوک غان هم تشبیه فشرده هستند.

- ۵ - الف -

پری های هزار افسانه ای : مشبه به	برف : مشبه
- ب -	

شمع : مشبه به	روز : مشبه
چراغ : مشبه به	شب : مشبه

۶ - الف - جام عشق - دو پایه مشبه و مشبه به

ایران تو نی

توضه ای برای موفقیت

ت - حریر باور / شعله ندامت - دو پایه مشبه و مشبه به و هرچهر پایه در « که بر کویر عطشناک نیستم چون ابر

«

۷ - الف - ادات تشبیه : ماند

ب - ادات تشبیه : چون / مانستی

پ - ادات تشبیه : گوی

تشبیه گسترده	خواجوی کرمانی
تشبیه گسترده	کمال الدین اصفهانی
تشبیه فشرده	حافظ
تشبیه فشرده	عراقی
تشبیه فشرده	سعدی

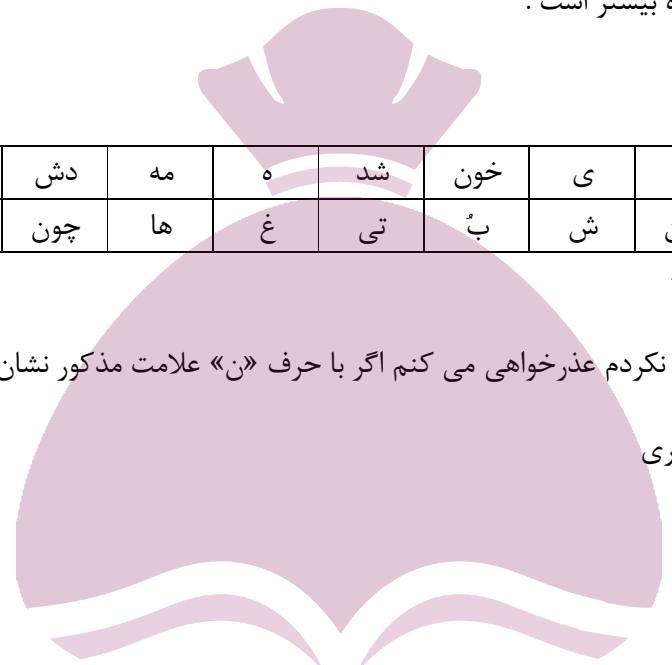
نتیجه : تعداد تشبیه فشرده بیشتر است .

راغ	تُ	دش	مه	ه	شد	خون	ی	یا	در	چو
راغ	ج	چون	ها	غ	تی	بُ	ش	چون	هان	ج

ن-- / ن-- لان -- لان -

علامت هجای کوتاه را پیدا نکردم عذرخواهی می کنم اگر با حرف «ن» علامت مذکور نشان داده شده است .

باتشکر : ابراهیم زاد و قدمیاری

ایران توژنی

توشه‌ای برای موفقیت

اعضای گروه: اعظم احمدی(مرکزی) نرگس نواختی مقدم(اردبیل)

۱- مرصادالعباد من المبدأ الى المعاد در قرن هفتم هجری نگارش یافته و از نجم الدین دایه است. در بیان سلوک دین و تربیت نفس انسانی است. نشر کتاب هم ساده است.

زیبا شناسی متن:

ابر کرم: تشبيه فشرده و ترکیبی است/ باران محبت: تشبيه فشرده و ترکیبی است.

گل و دل سجع دارد.

۲- شعر از مولوی شاعر قرن هفتم، موضوع شعر عرفانی است در قالب غزل و با زبان نرم و دلنشیں سروده شده واژ معانی عمیق انسانی و آسمانی برخوردار است.

زیبا شناسی ابیات:

وزن شعر: مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن

پایه های آوایی بیت اول:

خن دِ شُ دَم	گرِی بُ دَم	ذن دِ شُ دَم	مُرِدِ بُ دَم
دو لَتِ عِشْ	بِن دِ شِیْدَ	قا لَمَدُ مَن	دو لَتِ عِشْ

بیت ۱: دولت عشق: تشبيه فشرده- ترکیبی

بیت ۲: زهره تابنده شدم: تشبيه گستردگی، غیر ترکیبی

بیت ۵: چشم خورشید: تشبيه فشرده، ترکیبی / چشم خورشید تویی: تشبيه فشرده، غیر ترکیبی

سايه گه بيد منم؛ تشبيه فشرده، غير تركيبي

بيت ۶: چرخ فلك؛ تشبيه فشرده-تركيبى

بيت ۷: اخت رخشنده شدم؛ تشبيه فشرده-غير تركيبي

«بِنَامِ آنکه هستی نام از او یافت»

کارگروهی درس چهارم علوم و فنون پایه‌ی یازدهم: سبک عراقی (سبک شناسی قرن‌های هفتم، هشتم و نهم)

استان	نام و نام خانوادگی اعضای گروه
قزوین	افشین طالب خواه
کرمان	اسماعیل شمس الدین

درس چهارم (سبک عراقی قرن‌ها ۹/۸/۷)

جایگزین شدن معشوق متعالی به جای معشوق زمینی

توجه به امور اخروی و تصوف

بی اعتمادی دنیا و اعتقاد به قضایا و قدر

پرهیز از زهد ریایی

توجه به صفا و با لایش درون

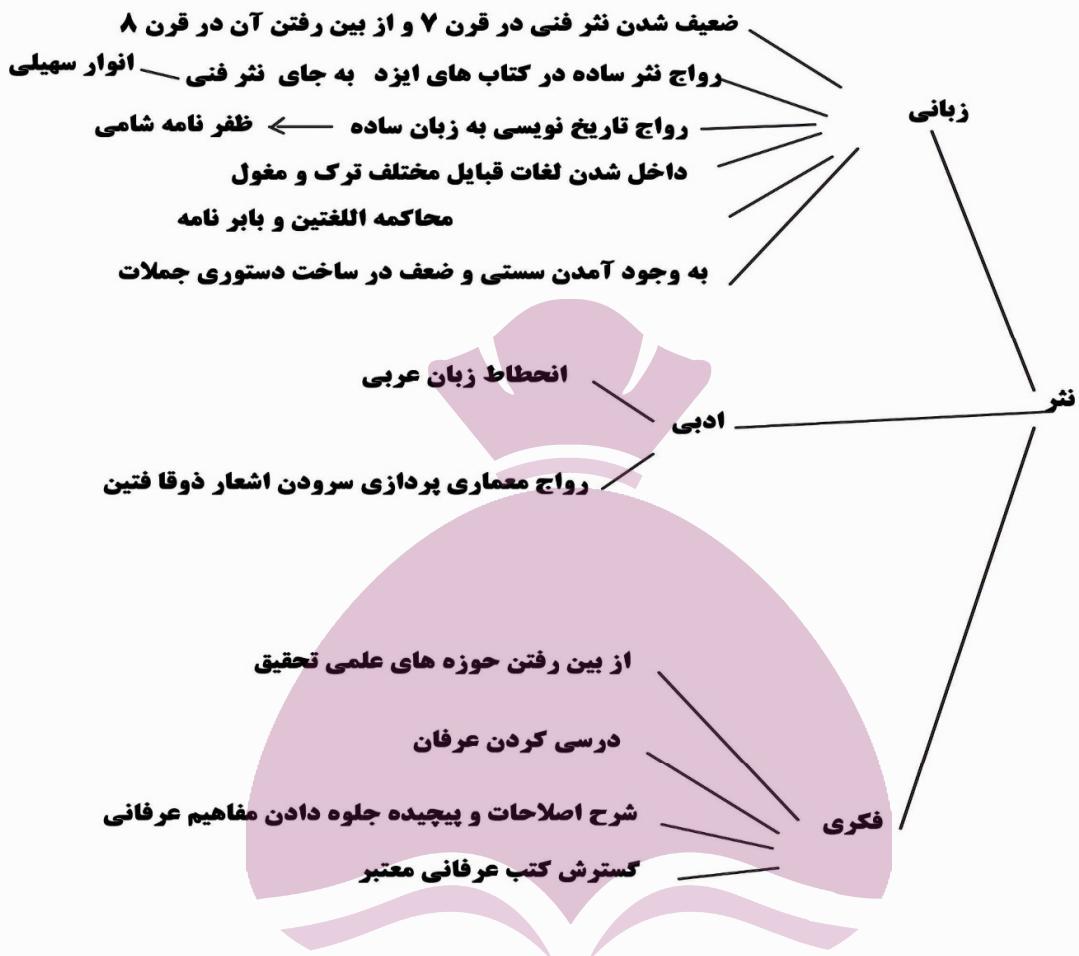
برتری عشق بر عقل

ابران تُجَنَّب

توشهای بایعه و مفت

فکری

درس چهارم (سبک عراقي قرن ها ۹/۸/۷)

ایران توشه‌ای برای موفقیت

﴿ خود ارزیابی های درس چهارم علم و فنون: صفحه ۴۲

(۱)

الف) آمدن یکی به جای کسی در بیت اول / کاهش سادگی و روانی کلام و حرکت به سوی دشواری متن در بیت ششم

ب) وعظ و اندرز در شعر / توجه به احوال شخصی و مسائل روحی

پ) رواج و اوج گیری قالب شعری مثنوی / بیان به شکل داستانی

(ت)

تَان	س	کی	در	بر	کِ	رُش	یا	زد	گ	بان
-	U	-	-	--	U	-	-	-	U	-
تَان	س	دل	ای	بی	تو	هم	در	بر	فت	گ
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-

۲) زیرا علاقه مندی شدید آنان به ثبت وقایع مربوط به پدران و اجدادشان

۳) ایات حافظ دارای لغات فراوان عربی است : فرین / لعل / طعن ولی در شعر فردوسی اینگونه نیست

فراوانی ترکیبات نو در شعر حافظ (کلک خیال انگیز) / اما در شعر فردوسی این ویژگی کمتر است . شعر فردوسی دارای سادگی و روانی است ولی شعر حافظ به سوی دشواری متن حرکت کرده است .

رواج شکایت و انتقاد اجتماعی و احوال شخصی مسائل درونی

آتش است آب دیده‌ی مظلوم ← تشبیه فشرده‌ی غیر ترکیبی

مشبه به

تو چو شمعی از او ← هراسان باش ← تشبیه گستردہ

مشبه ادات ← مشبه به ← وجه شبه

پایه‌های آوایی	جِ نین گف	ت رَسْ تُم	بِ آ وا	زِ سخت
ک بخت	کِ ای شا	هِ شا دان	دلِ نی	بِ آ وا

شوشه‌ای برای موفقیت

(پایه های آمادگی همسان ۱ : یدالله محمدی کردستان ، محمد صالح نسب کهکیلویه و بویر احمد)

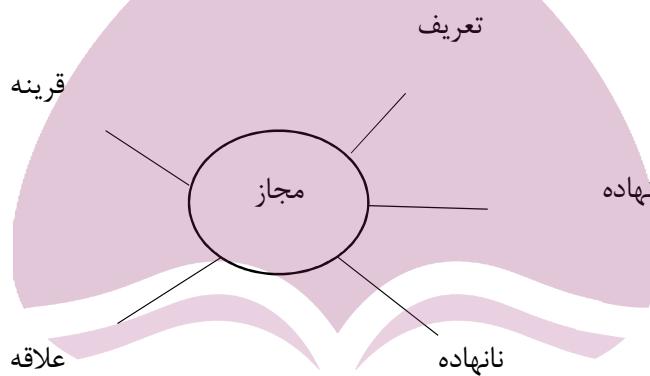

علوم و فنون (۲)

اسامی گروه :

۱) مسعود فرج زاده (البرز) ۲) مجید جلاله وند (گیلان)

درس ششم مجاز

ابزارهای توصیفی

۱) تعریف : کاربرد واژه در معنی نانهاده (غیرحقیقی) است.

۲) معنای نهاده : کاربرد واژه در معنای اصلی یا اولین و رایج‌ترین معنایی که از یک واژه به ذهن می‌رسد.

۳) معنای نانهاده : بکار رفتن واژه در غیرمعنی حقیقی و اصلی است.

۴) علاقه یا پیوند : ارتباط بین معنای نهاده و نانهاده را نشان می‌دهد. اگر علاقه نباشد مجاز هم نخواهد بود.

۵) قرینه : نشانه‌ای که ذهن ما را از معنای نهاده بازمی‌دارد و به سوی معنای نانهاده سوق می‌دهد. به عبارت دیگر، نشانه‌ای که به وسیله آن پی‌می‌بریم واژه در معنای نهاده بکار نرفته است. قرینه ممکن است در کلام باشد یا نباشد.

مجاز

مثال : برآشفت ایران و برخاست گرد

همی هر کس کرد ساز نبرد
واژه « ایران » در معنای نهاده، همان مفهوم « کشور ایران »، وطن و محل زندگی ماست. اما در این بیت معنای نانهاده؛
یعنی، « سپاه یا مردم ایران » مورد نظر است.

به طور خلاصه در بیت بالا واژه « ایران » مجاز است :

الف) معنای نهاده : کشور ایران

ب) معنای نانهاده : سپاه یا مردم ایران

پ) قرینه : برآشفترن

د) علاقه یا پیوند : محلیه

خودارزیابی صص ۵۶ و ۵۷

ایران توشه

توشه ای برای موفقیت

نهاده : چرخ

نانهاده : آسمان

۱

الف) واژه چرخ

نهاده : سر (کله)

نانهاده : فکر، اندیشه

ب) سر

نهاده : سینه

نانهاده : دل

پ) سینه

۲

الف) فردا (آینده) – شهر (کشور)

ب) خاکی و آبی (انسان)

پ) نرگس (چشم)

ت) عالمی (مردم عالم)

ث) نگین (انگشت)

۳

مجاز : دست (انگشت)

قرینه : گره گشاید

۴

از نظر فکری : رواج نامیدی، شاعر معتقد است که آنچه نصیبیش شده غم و غصه است. حسرت خوردن به دوران جوانی و غم پیری

از نظر ادبی : مراعات نظیر بین کلمات درخت، میوه، شکوفه و سرو سپیدی

مجاز در واژه سر (موی سر)، تشبيه فشرده به صورت ترکیب اضافی در « میوه غم »

۵

وزن واژه بیت « فعولن- فعولن- فعولن- فعل» است.

سرشار از نیلوفر باشد

ایران نویش

توشه‌ای برای موفقیت

علوم و فنون ادبی

کارگاه تحلیل فصل دوم

۱. غزل زیر را از نظر تاریخ ادبیات، سبک شناسی، موسیقی شعر بررسی و تحلیل کنید

من ندانستم از اول که تو بی مهر و وفایی اعهد نابستن از آن به که بیندی و نپایی
دوستان عیب کنندم که چرا دل به تو دادم/باید اول به تو گفتن که چنین خوب چرایی
شمع را باید از این خانه به در بردن و کشتن/تا به همسایه نگوید که تو در خانهٔ مایی
عشق و درویشی و انگشت نمایی و ملامت/همه سهل است، تحمل نکنم بار جدایی
گفته بودم چو بیایی غم دل با تو بگویم/چه بگویم که غم از دل برود چون تو بیایی
آن نه حال است و زنخدان و سر زلف پریشان/که دل اهل نظر برد؛ که سری است خدایی
تو مپنداز که سعدی ز کمندت بگریزد/چون بدانست که در بند تو، خوش تر ز رهایی

تاریخ ادبیات:

سعدی در غزل عاشقانه سرآمد شاعران است. غزل سعدی مختصات سبک عراقس را دارد که از اوایل قرن ۷ تا اوایل قرن ۱۰ رواج داشته است. شعر این عصر نرم و دلنشیں و برخوردار از معانی عمیق انسانی است.

سبک شناسی :

۱. قلمرو زبانی: کاربرد ندانستم به جای نمی دانستم، نابستن به جای نبستن، به به جای بهتر، نپایی به جای پایدار
نباشی در بیت اول، جهش ضمیر و کاربرد مفعول پس از فعل وجود «ی» فعل استنادی در چرایی در بیت دوم،
کاربرد کشتن در معنی خاموش کردن، وجود «ی» استنادی در مایی در بیت سوم، کاربرد نکنم در معنای فعل مضارع
اخباری نمی کنم در بیت چهارم، کاربرد بگویم، برود، و بیایی در مفهوم مضارع اخباری در بیت پنجم، کاربرد زنخدان
به معنی چانه و نه حال است به جای خال نیست در بیت ششم، کاربرد مپنداز به جای نپنداز، بگریزد به جای می
گریزد و بدانست به جای دانست و کاربرد ز به جای از در بیت هفتم

۲. قلمرو ادبی: قالب غزل، قافیه در مصراع اول و همه مصراع های زوج، تضاد در بیت اول، کنایه (دل دادن) در بیت
دوم، تشخیص در بیت سوم، واج آرایی و تشبيه فشرده ترکیبی (بار جدایی) در بیت چهارم، تضاد در بیت پنجم، واج
آرایی، کنایه (دل بردن)، تشبيه و مراعات نظری در بیت ششم، تخلص، مراعات نظری، تضاد و مجاز در بیت هفتم

۳. قلمرو فکری: عشق زمینی، شکوه از بی وفایی معشوق، ستایش معشوق، غیر قابل تحمل بودن فراق، ترجیح عاشق

برای افتادن در دام معشوق
موسیقی (پایه های آوایی):

رُوَفَا يِي	كِتُبِي مِه	تَمَزَّوْل	مَنْدَانْس	پایه های آوایی
يُنَّپَا يِي	كِبِنْدِي	تَنَزاَبِه	عَهْدَنَابِس	

فعالاتن	فعالاتن	فعالاتن	فعالاتن	وزن واژه
_ _ U U	_ _ U U	_ _ U U	_ _ U _	خوشه های هجایی

۲. متن زیر را از نظر زیبایی شناسی بررسی نمایید:

«فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترد و دایهٔ ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بپورد. درختان را به خلعت نوروزی قبای سبز ورق در بر گرفته و اطفال شاخ را به قدم موسم ربيع کلاه شکوفه بر سر نهاده»

فراش باد صبا: تشبيه فشردهٔ تركيبي

فرش زمردین: مجاز

دایهٔ ابر: تشبيه فشردهٔ تركيبي

مهد زمین: تشبيه فشردهٔ تركيبي

تشخيص

قبای سبز ورق: تشبيه فشردهٔ تركيبي

اطفال شاخ: تشبيه فشردهٔ تركيبي

کلاه شکوفه: تشبيه فشردهٔ تركيبي

سجع

مراعات نظير

ایران توشه

فهيمه حسنيان (سمنان)- سميه فلاحي (ایلام)

توشه‌اي برای موفقیت

درس هفتم

ایران تونسی

(تاریخ ادبیات قرن های ۱۰ و ۱۱ علی بازوند لرستان ، علی سهمامی کرمانشاه)

به نام خداوند جان و خرد

کتاب علوم و فنون ادبی(۲) - درس هشتم - پایه‌های آوایی همسان (۲)

اعضای گروه: ۱- محمدمهری خطیبی: مازندران ۲- عباس حاجی‌محمدی: خراسان جنوبي.

نحوه تدریس درس:

معلم پس از خوانش درست چند بیت، پایه‌های آوایی همسان را توضیح داده، با مثال‌هایی، فرق ابیاتی را که پایه‌های همسان دارند با پایه‌های ناهمسان مشخص می‌کند. آنگاه ابیاتی را سر کلاس می‌خواند و از دانش آموزان می‌خواهد خوانش درست آن را بگویند. سپس کلاس را به چند گروه تقسیم کرده، ابیاتی در اختیار هر گروه قرار می‌دهد و از آنها می‌خواهد با خوانش درست، پایه‌های آوایی بیت را مشخص کنند؛ وزن واژه و خوش‌های هجایی هر یک را بنویسند.

خودارزیابی:

۱- تفکیک پایه‌های آوایی ، وزن واژه و خوش‌های هجایی:

الف) بخندید همی با غ چون روی دلبر ببینید همی خاک چون مشک اذفر

پایه‌های آوایی	خوش‌های هجایی	وزن واژه	فعلون	ک چُن مُش	ی دل بر
			فعلن	ک چُن مُش	بِ چُن رُو
			فعلن	هَ می خا	هَ می با
			فعلن	بِ بو ید	بِ خَن دَد

ب) هین سخن تازه بگو تا دو جهان تازه شود وارهد از حد جهان بی حد و اندازه شود.

پایه‌های آوایی	خوش‌های هجایی	وزن واژه	هین سُخَّن	تا زِبِ گو	تازِ شَوَد	نِه	ک چُن مُش	ی دل بر
			هان	تازِ بِ گو	تا دُجَّهان	هِن	ک چُن مُش	بِ چُن رُو
			هان	بِ حَدَّان	دا زِ شَوَد	نِه	بِ خَن دَد	هَ می با
			هان	حدِ دِج	مفتعلن	هِن	بِ خَن دَد	بِ چُن رُو

پ) دریادلان راه سفر در پیش دارند

پایه‌های آوایی

رَند	دَرِ پَیِشْ دَا	رَاهِ سَفَرْ	دَرِ یا دِ لَانْ	پایه‌های آوایی
رَند	رِخَیشْ دَا	بِ رَاهِ وا	پَارِ کَا	
فع	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	وزن واژه
-	- - -	- - -	- - -	خوشه‌های هجایی

ت) سوزد مرا سازد مرا در آتش اندازد مرا وز من رها سازد مرا بیگانه از خویشم کند

پایه‌های آوایی

دا زَدَ مَ رَا	دَرِ آتَشَنْ	سَا زَدَ مَ رَا	سو زَدَ مَ رَا	پایه‌های آوایی
خَیِ شَمَ كُ نَد	بِي گَانِ آز	سَا زَدَ مَ رَا	وَزْ مَنِ رَهَا	
مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	وزن واژه
- ع - -	- ع - -	- ع - -	- ع - -	خوشه‌های هجایی

وی به ابد زنده و فرسوده ما

ث) ای به ازل بوده و نابوده ما

پایه‌های آوایی

بُودِ ما	بُودُونَا	إِي بِ أَزَلْ	پایه‌های آوایی
سو دِ ما	زِنْ دِ وُفَرْ	وِي بِ أَبَدْ	
فاعلن(مفتعل)	مفتعلن	مفتعلن	وزن واژه
- ع -	- ع -	- ع -	خوشه‌های هجایی

ج) سعادت به بخشایش داور است نه در چنگ و بازوی زورآور است

خوشه‌های برازی موققبت

پایه‌های آوایی

وَرَست	يِ شِ دَا	بَخَشَا	سَعَادَتْ	پایه‌های آوایی
وَرَست	يِ زو رَا	گُ با زو	نَدَرَ چَنْ	
فعل	فعولن	فعولن	فعولن	وزن واژه
ع -	ع - -	ع - -	ع - -	خوشه‌های هجایی

چ) جرمی ندارم بیش از این کز جان وفادارم تو را

پایه‌های آوایی	دا رم تُ را	کَز جَان وَفا	رَم بِي شَ زِين	جُرْمِي نَ دَا
وزن واژه	زا رم تُ را	هَرَگِز نَ يَا	زا رَم كُنِي	ورَقَص دِ آ
مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن
خوشه‌های هجایی	- U --	- U --	- U --	- U --

همه اسمند و تو جسمی همه جسمند و تو روحی ح) نظر آوردم و بردم وجودی به تو ماند

پایه‌های آوایی	نَظَراً وَرَ	دَمْ بُرْ دَم	كِ وجُو دِي	بِتُّ مَاد
وزن واژه	هَمِ اس	دُتُّ جِس	هَمِ من	دُتُّ رو حِي
خوشه‌های هجایی	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن
	- U U	- U U	- U U	- U -

۲- ویژگی غزل کلیم: ابداع معانی، خیال‌های رنگین، ضربالمثل و الفاظ محاوره و مضمون‌های ابداعی.

ترکیب‌های: داغ عشق: تشبيه، تشبيه داغ عشق به گل؛ چاه زنخدان: تشبيه؛ مصraig دوم بيت دوم: ضربالمثل و بيت دوم: اسلوب معادله؛ سر در دو مصraig: مجاز؛ مصraig اول بيت چهارم: تشبيه. ره عشق: اضافه استعاری.

ایران نویس

توشه‌ای برای موفقیت

اسمی گروه: ۱- علیرضا احمدی: همدان
۲- فرهنگ شهبازی: همدان

علوم و فنون (۲)

درس نهم: استعاره

نقشه مفهومی درس نهم: استعاره

چند پیشنهاد در درس نهم (استعاره):

- ۱) آغاز سخن را تا تشبیه شروع کنیم و بعد به استعاره پردازیم و مجازی که بر بنیاد شباخت استوار است و هجوب ایجاد استعاره می‌گردد، در پیک یادآوری و تکنیه ذکر کنیم.
- ۲) "حله" در مصراحت اول باز هم استعاره است که باید در متن پایین بیت اصلاح گردد.
- ۳) در خط دوم صفحه ۳۳ (علاقه پیوند)، حشو است و همتو است یکی از آن هارا حذف کنیم.
- ۴) در صفحه ۷۷ خط اول بهتر است این گفته بیان کنیم:
((گاه ویژگی دکن محذوف(مشبه به) به دکن ذکر شده(مشبه) اضافه می‌شود

مناف + نقش نمای اضافه + مناف ایله = رخ اندیشه ، زلف سخن

↓
ویژگی دکن محذوف
(مشبه به)
مشبه

با تشکر از اعضای گروه تالیف - موفق باشید.

کارگاه تحلیل فصل ۳

پاسخ سوال ۱

الف- مضامین تازه مانند

شبیخون خمار - دیوار خیرت

بیت سوم نشانگر ذوق و اندیشه صائب است.

ب- تشبيهات بسیار دارد:

همچو صبح خندان هستیم. بیت ۱

ما آب حیوانیم . بیت ۲

ما مانند آیینه ایم و دیوار خیرت. بیت ۳

استعاره و تشخیص:

دست و تیغ عشق . بیت ۱

شبیخون خمار بیت ۴

نافه مشکین نفس . بیت ۵

جان به لب داریم . کنایه بیت ۱

پ . فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

ایران تو نی

توشه‌ای برای موفقیت

۲. روحانی و جسمانی = تضاد

تکرار کلمه کمال

بارامانت=تشبیه

سفت جان=استعاره

فکری:

درونگرایی و توجه به عالم معنوی

قدسی براتی (گلستان) و بهیه احمدی (قم)

به نام خداوند جان و خرد

درس دهم علوم و فنون یازدهم (سبک هندی)

علی اکبر اخوه: استان یزد

زینب علوی: استان خراسان شمالی

شیوه تدریس:

از آن جا که درس سبک‌شناسی مانند تاریخ ادبیات تا حدودی ملال انگیز به نظر می‌آید، پس بهتر آن است که برای دانش‌آموز آن را خوشایند و لذت بخش کرد. برای نمونه می‌توان در بخش نظریین سبک غزلی از بیدل یا صائب با ویژگی‌های یادشده در درس، آورد و به نمایش گذاشت و در بخش نثر نیز نمونه‌ای از کتاب‌های یادشده در متن درس، آورد و با خوانش مناسب به ویژه خوانش غزل با مشارکت دانش‌آموزان از طریق پرسش و پاسخ به آموزش این سبک پرداخت.

بدین ترتیب هم دانش‌آموز فعال می‌شود، هم میزان یادگیری وی افزایش می‌یابد و هم التذاذ ادبی صورت می‌پذیرد.

الف- سبک‌شناسی نظم

غزلی از بیدل:

کار عجبی داشت جنون آه نکردیم

از چاک گریبان به دلی راه نکردیم

این آینه را از نفس آگاه نکردیم

دل تیره شد آخر ز هوایی که به سر داشت

پرواز شد آن رشته که کوتاه نکردیم

فرصت‌شمری‌های نفس بال امّل زد

پرواز طرب جز به پر کاه نکردیم

هر چند به صد رنگ دمیدیم درین باغ

نقش قدمی نیست که ما چاه نکردیم

چون شمع که از خویش رود سر به گریبان

خاکی به سر از دوری آن راه نکردیم

صد دشت به هر کوچه دمیدیم و لیکن

در وصل ز محرومی دیدار مپرسیم و بیگانه

چون سایه به حرمانکده فرصت هستی

روز سیه‌ی بود که بیگانه نکردیم

بیدل تو عبت خون مخور از خجلت تحقیق

ماییم که خود را ز خود آگاه نکردیم

ایران توژه

توشه‌ای برای موفقیت

پ) فکری: نبود نویسنده زبردست به دلیل فرار افراد با ذوق بر اثر استبداد

(۱)

قلمرو فکری	قلمرو ادبی	قلمرو زبانی
مضمون‌سازی(بیت ۲ و ۴)	تشبیه(بیت ۵ و ۶)	کم بودن واژگان عربی
کامل بودن معنای تک بیت‌ها(بیت ۴)	تشخیص(نبض موج)	کاربرد واژگان کوچه و بازاری(روی مزار)
یافتن فکری جزئی اما تازه و نگفته و بیان آن به صورتی اعجاب‌انگیز(بیت ۵)	قابلیت به شمار آوردن تک بیت به عنوان مفردات(بیت ۲)	کاربرد واژه‌های کمتر به کار رفته در شعر پیشینیان(چنار-مزار)

۲) الف- گل و گریه گلاب : تشخیص

حسن تعلیل: به دلیل کرشمه آسمان ستاره‌ها چشمک می‌زنند

ب- چشم کوکب‌ها: تشخیص

۳) با توجه به ویژگی‌های زبانی سبک هندی در صفحه ۸۷ و سبک عراقي در صفحه ۴۰ و ۴۱ دانش‌آموز توانایی مقایسه و تحلیل را به دست می‌آورد.

۴) واردشدن واژگان بیگانه منجر به تدوین فرهنگ‌نویسی شد (ص ۸۷ پ پایانی)

۵) سب میان (سنگ و منجنيق) تضاد (سنگ و آبگینه) استعاره (منجنيق فلك) اشاره به زیبایی در تصویرآفرینی و مضامون‌سازی شاعر در بیت.

(۶)

ت این عه دی	تِ با من بس	کِ بو دی
مَگِ به د	شَکَسْ تَن بَسْ	

(۷)

زبانی

مطابقت موصوف و صفت به شیوه زبان عربی: طبقه علیه

تابع اضافات: ناظمان مناظم سخن‌پیرایی و پیراپندان سلسله معنی‌آرایی

کاربرد جمله طولانی

ادبی

اشتقاق: ناظم و مناظم

تناسب: ناظمان، مناظم، سخن‌پیرایی، معنی‌آرایی، شاعران و ...

فکری ← مفهوم خاصی در این عبارت وجود ندارد وجود واژگان فراوان تنها بازی واژگانی است که نیازی به کاربردن این میزان واژه در این عبارت دیده نمیشود

درس یازدهم علوم

وفنون ادبی

شناسنامه درس یازدهم

۰ پایه های آوازی همسان دولختی

عنوان درس

۰ آشنایی با گونه ای دیگر از پایه های وزن های همسان

هدف کلی

۰ در پایان درس دانش آموز می تواند وزن هم سان دو لختی یا دوری را تشخیص دهد.

اهداف
رفتاری

۰ پیش سازمان دهنده ، ساختن گرافی و تلفیقی از روش های تیمی (نقشه مفهومی)

روش های
تدریس

درگ پایه های آوازی

چگونگی نظم پایه های آوازی

پایه های آوازی هم سان دولختی

پایه های آوازی هم سان

پایه های ناهم سان

هجای پایان مصراع مانند هجای پایان مصراع ها بلند است

میان دو مصراع درنگ و مکث آشکاری است که در خوانش هم باید رعایت شود.

موسیقی و آهنگ پاره دوم تکرار همان موسیقی پاره نخست است

هر مصراع به دوپاره تقسیم می شود.

وزن از تکرار یک پایه هم سان حاصل نشده بلکه یک پایه یک در میان تکرار شده است.

نظم هم سان پایه ها، دو لختی است

ابهامت موجود در درس:

۱- صفحه ۹۰ در تصویر ترازو بهتر بود پایین ایه های آوایی مفعول فاعلاتن ، مستفعلن فعلن نیز قرار می گرفت.

۲- بهتر است "توجه" صفحه ۹۱ به انتهای صفحه ۹۰ منتقل شود و در همانجا پایه های آوایی "ای باد با / دا دی / یعنی مستفعلن فعلن نیز اشاره شود.

۳- از آنجایی که مفاهیم لغوی و اصطلاحات نونگاشت در حال ثبیت شدن است بهتر است ارتباط بین مفاهیم و لغات نو پیدا در کتاب های دهم ، یازدهم و دوازدهم یکسان باشد برای مثال در درس یازدهم در پایه دهم صفحه ۷۴ در جمله ای اشاره شد به هر کدام از این "پاره ها، هجا" می گویند.

۴- در صفحه ۹۱ سطر اول در بند یک اشاره شده: دو واژه با هم ، پایه آوایی و «وزن واژه » می گویند.
وزن واژه ← آیا یک رکن است؟ دو رکن یا ایجاد نظم در طول مصوع ها است ؟

خلق واژگان جدید در کتاب های درسی ادبیات که به گونه ای سند ملی هویت ماست به نظر می رسد که باید همراه متنداشی با پیشینه علمی باشد، مراحل علمی گزینش را به درستی طی کند و دستخوش سلیقه افراد قرار نگیرد.

۵- در صفحه ۱۱ جمله "اگر هجاهای این شعر را به دسته های (سه تایی یا چهار تایی) تقسیم کنیم نظم و آهنگ آن از دست می رود." بهتر است تبدیل بشود به :

هجاهای این گونه شعریه گونه ای متناوب، همسان است.

۶- صفحه ۹۲ : سطر اول ← هجای پایان نیم مصوع تابع قوانین هجای پایان مصوع است. حذف واژه "قوانین" و آوردن واژه ای مناسب تر برای مثال می توان گفت: هجای پایانی نیم مصوع در وزن دوری (همسان دولختی) مانند پایان بیت است.

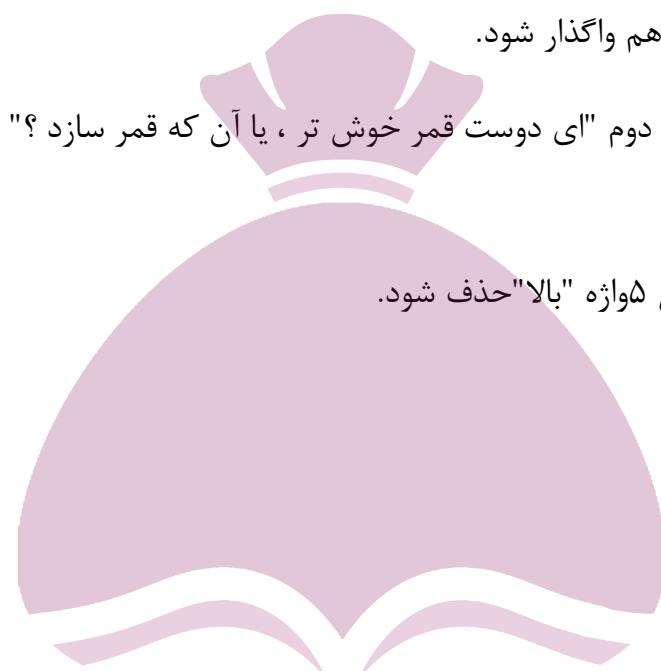
۷- در صفحه ۹۳ : خوش آوایی ← خوش در لغت : دسته ، گروه اجتماع گل ها و یا میوه ها که به واسطه محوری که قائم به همه آنهاست، نگاه داشته شده اند. مجموعه رستنی های به هم پیوسته . در

وجه تسمیه و نام گذاری باید اشاره کرد که : ارتباط بین واژه خوش ، مفهوم مورد نظر و تصویر این صفحه هماهنگی وجود ندارد.

۷- بیشتر ابیات متن و خودارزیابی این درس دارای اختیارات است. ضمن احترام به نظر مؤلفین محترم با تأکید بر ارزش موسیقیایی و شنیداری بیت ، اما مکتوب شدن هجاهای در کتاب نیز ، معلم را ناگزیر از توضیحی هرچند به اجمال می سازد ، بهتر است جایی اشاره ای به این موضوع در متن کتاب بشود و جزیيات آن به پایه دوازدهم واگذار شود.

۸- در صفحه ۹۶ مصرع دوم "ای دوست قمر خوش تر ، یا آن که قمر سازد؟" اصلاح شود "خوبی قمر بهتر یا آنک قمر سازد"

۹- در صورت خودارزیابی ۵ واژه "بالا" حذف شود.

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

کتاب: علوم و فنون ادبی ۲

کارگاه تحلیل فصل ۴

اعضای گروه: دکتر پاک طینت و حسین صرفی

-۱

الف) وزن غزل سعدی: مفاعلن فعلاتن مفاعلن فع لن

وزن غزل صائب: مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن

کاربرد قدیم: «یاد می نکند»

زبانی → جایه جایی ضمیر: «هزار جان عزیزت فدای جان» - «گرم تو در نگشایی»

حذف به قرینه معنوی: به راستان (قسم می خورم) - به دوستان (قسم می خورم)

فکری → طبق غزل سبک عراقی آن کس که مهم است معشوق است، نه عاشق.

«را» ای اضافه: ای دفتر حسن تورا فهرست...

زبانی → شبه جمله (صوت): ای دفتر حسن تو را

استفاده از اصطلاحات عامیانه: یک کوچه راه - ریشه ریشه شدن دامن

فکری → معشوق نسبت به غزل سعدی عرفانی تر و ارتباط عمودی ابیات ضعیفتر است.

اضافه‌ی تشییه‌ی (تشبیه فشرده): مرغ دل

غزل سعدی → جناس → ناقص: جان و جهان - راستان و آستان

تم: که (ضمیر مبهم) که (حرف ربط)

حس‌آمیزی: جواب تلخ

اضافه‌ی تشییه‌ی (تشبیه فشرده): دفتر حسن - پرده‌ی اجمال - خار استدلال

استعاره: پیشانی عفو - غریال - جان‌بخشی در بیت‌های ۲ و ۵

اسلوب معادله: بیت سوم

حسن طلب: بیت سوم

غزل صائب

-۲

الف) کشتی عشق (مشبّه به - مشبّه) - یاد تو آرامش است. (مشبّه - مشبّه به)

ب) ابر کرم (مشبّه به - مشبّه) - باران محبت (مشبّه به - مشبّه)

پ) ظلمات جهل (مشبّه به - مشبّه) - چراغ هدایت (مشبّه به - مشبّه)

ت) مه طاسک گردن (مشبّه - مشبّه به) - شب طرهی پرچم (مشبّه - مشبّه به)

چرخ خاک پایت (مشبّه - مشبّه به) - عقل طفل راهت (مشبّه - مشبّه به)

ث) دریای چشمان (مشبّه به - مشبّه)

-۳

الف) عالم (کلیه) - نرگس (شبه است)

ب) خون (سببیه)

پ) دست (آلیه)

-۴

- الف) بت (مشبّه به) - گل (مشبّه به) - سنبل (مشبّه به) - خط (مشبّه به)
ب) زندان (مشبّه به)

-۵

- الف) دستش نگیرم (مانعش نمی‌شوم)
ب) بنشاند پیش آموزگار (تو را تعلیم می‌دهد)

-۶

الف) استعاره: دل لاله - بِ سرو
تشبیه: باغِ جهان - لاله‌عذار

کنایه: نیلی است بر سرو (رنج کشیده است)

ب) استعاره (جان‌بخشی) با آسمان مفاخره کردیم
کنایه: دم زدن (سخن گفتن)

تشبیه پنهان: تو مثل ستاره‌ای

پ) کنایه: تا در زمانه باقی است آواز باد و باران (تا دنیا هست)

ت) جان بخشی: عقل گوید

ث) تشبیه: سرشك چو باران - عمر مثل برق

ج) تشبیه: تو روشنی روزهستی - تو شادی هستی - تو ماه هستی

استعاره: ابر شکربار (معشوق)

چ) تشبیه: بهار توحید - درخت معرفت - چشم‌ه حکمت - یاسمین شوق

ح) کنایه: دلم شکستی (ناراحتمن کردی)

استعاره: آبگینه (دل)

خ) استعاره (جان‌بخشی): ای درخت - آسمان در آغوش درخت خفته است

تشبیه: درخت تو قامت بلند تمّنایی

د) تشبیه: جهان آینه است.

ذ) تشبیه: همگنان مثل صد بودند

ر) استعاره: گل بوستان سرا (معشوق)

ز) تشبیه: گلابِ سرشک - من مثل گل هستم.

ژ) تشبیه: نقدِ جوانی

استعاره: رشته (موی سفید) - فلک به کسی چیزی بدهد.

-۷

الف)	بتایی	ختن سر	ز آمو	اگر تو
ب)		روز و شب	بی‌قرارم	در هوایت

-۸

(الف)

ت وان برد	خ ت جان کی	ز چش م شو
ک می نست مفاعیل (فعولن)	ک مانن در مفاعیل	ک دائیم با مفاعیل

(ب)

د ام	ک من زن	ازین پس	ن میرم
فعل	پ را کن فعولن	س خن را فعولن	ک تخت م فعولن

-۹

تُ از جا نم

تُ از جا نم

ج می خا هد

-۱۰

(الف)

از پیش آن به رتغم مستفعلن	یارا م دم در من ن گر مستفعلن	با زا م دم در من ن گر مستفعلن
--U--	-U-U	--U-U-

(ب)

دا ش ۵۵ نا ش ده	تی ز ت پی مفتعلن	ای خا ۵ هس ض عی
مفتعلن (فاعلن)	مفتعلن	مفتعلن

-۱۱

الف) از ن ظ رت ک جا رود
رف ت رها ن می ک نی
زیرا می توان وسط مصراع مکشی کردب) اش ک س حر ز دا ید
خر رم ک ند چ من را ح گاهی

-۱۲ ب) بسیار گنه کردیم

-۱۳

ل این بس تان	دا ئم گ
ضرعی فان را	در یا ب
مفاعیل	مفعول
--U	--U
می رس دز چپ پ راست	وا ز عشق
عز م ت ما شا ک راست	می رویم
فاعلن	فاعلن
--U	--U
هـ ن ف سـ	ـU
ما بـ فـ لـ	ـUU
ـU	ـUU

ح سو دی دل	از طع ن	ن با ید بود	پ) غم نا ک
د رین با شد	خی ر ت	چ وا بی نی	شا ید ک
مفاعیلن	مفعول	مفاعیلن	مفعول
U ___	U __	U ___	U __

ایران توشه

توشه‌ای برای موفقیت

ایران توشه

- دانلود نمونه سوالات امتحانی
- دانلود ۱۴۰۶ به ۱۴۰۵
- دانلود آزمون ۱۴۰۶ جزو قلم چی و نجاشی
- دانلود خیام و مقاله آنلاین شی
- دانلور و مشاوره

IranTooshe.Ir

@irantoooshe

IranTooshe

